

ULUSAL YETERLİLİK

12UY0074-4

JAKARLI DOKUMA KUMAŞ DESİNATÖRÜ

SEVİYE 4

REVİZYON NO:01

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

Ankara, 2019

ÖNSÖZ

Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Yeterliliği “Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre hazırlanmıştır.

Yeterlilik taslağı, 21/05/2012 tarihinde imzalanan işbirliği protokolü ile görevlendirilen Bursa Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği (BESOB) tarafından hazırlanmıştır. Hazırlanan taslak hakkında sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmış ve görüşler değerlendirilerek taslak üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Nihai taslak MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi tarafından incelenip değerlendirildikten ve Komitenin uygun görüşü alındıktan sonra, MYK Yönetim Kurulunun 18/07/2012 tarih ve 2012/52 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Yeterliliği 31/07/2019 tarih ve 2019/101 sayılı MYK Yönetim Kurulu kararı ile revize edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu

GİRİŞ

Ulusal yeterliliğin hazırlanmasında, sektör komitelerinde incelenmesinde ve MYK Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konulmasında temel ölçütler Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik'te belirlenmiştir.

Ulusal yeterlilikler için temel ölçütler aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

- a) Ulusal yeterlilikler, ulusal meslek standartları veya uluslararası standartlara dayalı olarak oluşturulur.
- b) Ulusal yeterlilikler katılımcı bir anlayışla hazırlanır ve ilgili tarafların görüş ve katkısı alınır.
- c) Ulusal yeterlilikler, mesleki alana ilişkin iş sağlığı ve güvenliği, çevre ve kalite ile ilgili hususları kapsar.
- d) Ulusal yeterlilikler kullanıcılar tarafından anlaşılacak şekilde yazılır.
- e) Ulusal yeterlilikler hayat boyu öğrenme ilkesi çerçevesinde bireyin kendini geliştirmesini ve meslekte ilerlemesini teşvik eder.
- f) Ulusal yeterlilikler açık veya gizli hiçbir ayrımcılık unsuru içermez.
- g) Ulusal yeterlilikler, bireyin bilgi, beceri ve yetkinliğinin kalite güvencesi dâhilinde ölçülmesini temin eden unsurları içerir.

**12UY0074-4 JAKARLI DOKUMA KUMAŞ DESİNATÖRÜ (SEVİYE 4)
ULUSAL YETERLİLİĞİ**

1	YETERLİLİĞİN ADI	Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü
2	REFERANS KODU	12UY0074-4
3	SEVİYE	4
4	ULUSLARARASI SINIFLANDIRMADAKİ YERİ	ISCO 08: 2163
5	TÜR	-
6	KREDİ DEĞERİ	-
7	A)YAYIN TARİHİ	18.07.2012
	B)REVİZYON NO	01
	C)REVİZYON TARİHİ	31.07.2019
8	AMAÇ	<p>Bu yeterlilik Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) mesleğinin nitelikli kişiler tarafından yürütülmesi ve çalışmalarında kalitenin artırılması için;</p> <ul style="list-style-type: none">• Adayların sahip olması gereken nitelikleri, bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlamak,• Adayların, geçerli ve güvenilir bir belge ile mesleki yeterliliğini kanıtlamasına olanak vermek,• Eğitim sistemine, sınav ve belgelendirme kuruluşlarına referans ve kaynak oluşturmak, amacıyla hazırlanmıştır.
9	YETERLİLİĞE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDART(LAR)I	
12UMS0194-4 Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı		
10	YETERLİLİK SINAVINA GİRİŞ ŞART(LAR)I	
-		
11	YETERLİLİĞİN YAPISI	
11-a) Zorunlu Birimler		
12UY0072-4/A1: İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre Koruma, İş Organizasyonu ve Kalite 12UY0074-4/A2: Jakarlı Dokuma Kumaş Analizi 12UY0074-4/A3: Jakarlı Dokuma Kumaş Desen Hazırlama		
11-b) Seçmeli Birimler		
-		
11-c) Birimlerin Gruplandırılma Alternatifleri ve İlave Öğrenme Çıktıları		
-		

12	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
		<p>Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Mesleki Yeterlilik Belgesini elde etmek isteyen adaylar birimlerde tanımlanan teorik ve performansa dayalı sınavlara tabi tutulur. Adayların yeterlilik belgesini alabilmeleri için teorik ve performansa dayalı sınavların ikisinden de başarılı olmaları şartı vardır.</p> <p>Yeterlilik birimlerindeki teorik ve performansa dayalı sınavlar, her bir birim için ayrı ayrı yapılabileceği gibi birlikte de yapılabilir. Ancak her birimin değerlendirmesi bağımsız yapılmalıdır.</p> <p>Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi, birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Yeterlilik birimlerinin birleştirilerek bir yeterliliğin elde edilebilmesi için tüm birimlerin geçerliliğini koruyor olması gerekmektedir.</p>
13	BELGE GEÇERLİLİK SÜRESİ	Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) yeterlilik belgesinin geçerlilik süresi beş (5) yıldır.
14	GÖZETİM SIKLIĞI	<p>Belgenin geçerlilik süresi içerisinde adaylar gözetime tabi tutulur. Adayın performansı belge aldığı tarihten itibaren 2. yıl ile 3. yıl arasında sınav ve belgelendirme kuruluşunun belirleyeceği gözetim yöntemi ile değerlendirilir.</p> <p>Gözetim sonucu performansı yeterli bulunmayan veya gözetimi belge sahiplerinden kaynaklanan nedenlerle yapılamayan belge sahiplerinin belgeleri askıya alınır. Belgesinin askıda olma nedeni ortadan kalkan belge sahiplerinin belgelerinin geçerliliği geçerlilik süresi sonuna kadar devam eder.</p>
15	BELGE YENİLEMEDE UYGULANACAK ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ	<p>Beş (5) yıllık geçerlilik süresinin sonunda belge sahibinin performansı aşağıda tanımlanan yöntemlerden en az biri kullanılarak değerlendirmeye tabi tutulur;</p> <ul style="list-style-type: none">a) 5 yıl belge geçerlilik süresi içinde yeterlilik belgesi kapsamında toplamda en az bir (1) yıl çalıştığına dair resmi kayıt,b) Yeterlilik kapsamında yer alan yeterlilik birimleri için tanımlanan uygulanan (performans) sınavı (P1) <p>Değerlendirme sonucu olumlu olan adayların belge geçerlilik süreleri beş (5) yıl daha uzatılır.</p>
16	YETERLİLİĞİ GELİŞTİREN KURULUŞ(LAR)	Bursa Esnaf Sanatkarlar Odaları Birliği
17	YETERLİLİĞİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
18	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI	İlk Onay: 18.07.2012-2012/52 01 No'lu Revizyon: 31.07.2019 – 2019/101

12UY0072-4/A1 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ, ÇEVRE KORUMA, İŞ ORGANİZASYONU VE KALİTE YETERLİLİK BİRİMİ

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre Koruma, İş organizasyonu ve Kalite
2	REFERANS KODU	12UY0072-4/A1
3	SEVİYE	4
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	18.07.2012
	B)REVİZYON NO	01
	C)REVİZYON TARİHİ	31.07.2019
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	12UMS0194-4 Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	<p><u>Öğrenme Çıktısı 1: Çalışma sahası ve görev sürecindeki iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 1.1: İş sağlığı ve güvenliği konusunda işyerine ait yasal kuralları tanımlar. 1.2: İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili risk etmenlerini azaltmayı tarif eder. 1.3: Acil durum prosedürlerini uygulamayı tarif eder.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 2: Çalışma sahası ve görev sürecindeki çevre koruma önlemlerini açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 2.1: Çalışma alanında çevre koruma ve güvenliğine yönelik alınan önlemleri açıklar. 2.2: Çalışma alanındaki atık kontrolü, imhası ve değerlendirilmesine yönelik uygulamaları açıklar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 3: İş organizasyonu süreçlerini açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 3.1: İşlerin içeriğine ve özelliklerine göre iş planını hazırlama sürecini açıklar. 3.2: Astlarının performans değerlendirmesini yaparken izleyeceği kriterleri açıklar. 3.3: Sorumlu olduğu işlerin ve süreçte ortaya çıkan aksaklıkların raporlanmasında izleyeceği yolu açıklar. 3.4: Amirinin ve ilgili tüm birimlerin faydalanabileceği şekilde bir arşivlemenin nasıl yapılacağını tanımlar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 4: Kalite gerekliliklerine uygun çalışma yöntemlerini tanımlar.</u> Başarım Ölçütleri: 4.1: Kalite gerekliliklerine uygun çalışmak için takip etmesi gereken dokümanları tanımlar. 4.2: Kullandığı araç-gereç, alet ya da donanımların kalite gerekliliklerine uygun çalışma yöntemlerini açıklar. 4.3: Kalite gerekliliklerini çalışma ekibine nasıl uygulatacağını açıklar.</p>
8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
8 a) Teorik Sınav		
(T1) Çoktan Seçmeli Sınav: A1 birimine yönelik teorik sınav Ek A1-2’de yer alan “Bilgiler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az on dokuz (19) soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde yazılı sınav (T1) uygulanmalıdır. Çoktan seçmeli sorularla düzenlenmiş sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirimi yapılmaz. Sınavda		

adaylara her soru için 1,5-2 dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 60'ına doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek A1-2) ölçmelidir.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

-

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Adayın söz konusu birimden başarılı sayılması için T1 sınavından başarılı olması gerekir. Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi birimin başarılı olduğu tarihten itibaren 2 yıldır.

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Bursa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI	İlk Onay: 18.07.2012-2012/52 01 No'lu Revizyon: 31.07.2019 – 2019/101

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK A1-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

1. İş sağlığı ve Güvenliği

- 1.1: İş sağlığı ve güvenliği kuralları ve iş süreçlerinde uygulanması; iş süreçlerinde kullanılan kişisel koruyucu donanımlar ve kullanımı
- 1.2: İş sürecinde tehlike ve riskler ile bunlara karşı uygulanacak önlemler
- 1.3: Acil durum kavramı ve acil durumlarda yapılacaklar

2. Çevre Koruma

- 2.1: Çalışma alanında çevre koruma yöntemleri
- 2.2: Çevresel atıklar ve dönüştürülebilen malzemeler ile dönüştürülebilen malzemelerin ayrılması

3. İş Organizasyonu

- 3.1: Haftalık ve günlük iş planı oluşturma
- 3.2: Çalışanların performansını ölçme ve değerlendirme işlemleri
- 3.3: Çalışmaların raporlanması işlemleri
- 3.4: Çalışmaların arşivlenmesi işlemleri

4. Kalite

- 4.1: Kalite gerekliliklerine uygun çalışmak için takip edilmesi gereken dokümanlar
- 4.2: Araç, gereç ve ekipman kullanımında kalite gereklilikleri
- 4.3: Kalite gerekliliklerine göre ekip yönetimi

EK A1-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	Talimatlar doğrultusunda, İSG ile ilgili önlemleri göz önünde bulundurarak, kendisini ve çevresindekileri riske atmayacak şekilde çalışmayı tanımlar.	A.1.1	1.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.2	Çalışma ortamında iş süreçlerine uygun KKD'leri seçer.	A.1.3	1.1	T1
BG.3	Kendisini ve çevresini etkileyeceğini gözlemlediği tehlike, risk ve ramak kala olayları tanımlar.	A.1.2	1.2	T1
BG.4	Yaptığı işle ilgili risk faktörlerinin azaltılmasına yönelik alınan önlemleri açıklar.	A.1.2	1.2	T1
BG.5	Kendisini ve çevresini etkileyeceğini gözlemlediği tehlike, risk ve ramak kala olayları yazılı ve/veya sözlü olarak ilgililer ile paylaşmayı açıklar.	A.1.4	1.3	T1
BG.6	Acil durum planında belirtilen hususlar dâhilinde alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri açıklar.	A.1.5	1.3	T1
BG.7	Yapılan işin gereklerine uygun çevre koruma yöntemlerini açıklar.	A.2.1	2.1	T1
BG.8	Çalışma ekibi tarafından çevre koruma ve güvenlik önlemlerinin nasıl uygulanacağını açıklar.	A.2.1	2.1	T1
BG.9	Doğal kaynakların verimli kullanımı için gereken önlemleri açıklar.	A.2.2	2.1	T1
BG.10	Çalışma ortamında oluşabilecek olası çevresel atık ve dönüştürülebilir malzemeleri birbirinden ayırt eder.	A.2.3	2.2	T1
BG.11	Çalışma alanındaki çevresel atık ve dönüştürülebilir malzemelerin değerlendirilmesine yönelik uygulamaları açıklar.	A.2.3	2.2	T1
BG.12	Zaman planlamasına göre haftalık iş planlarını nasıl hazırlayacağını açıklar.	B.4.1	3.1	T1
BG.13	Haftalık plana göre kendisinin günlük iş planını nasıl hazırlayacağını açıklar.	B.4.2	3.1	T1
BG.14	Astlarının performans değerlendirmesini yaparken hangi kriterleri izleyeceğini açıklar.	B.5.3	3.2	T1
BG.15	Sorumlu olduğu işlerin ve süreçte ortaya çıkan aksaklıkların raporlanmasında izleyeceği yolu açıklar.	B.5.1, B.5.2	3.3	T1
BG.16	Amirinin ve ilgili tüm birimlerin faydalanabileceği şekilde iş formları, ilgili kumaş numuneleri ve çalışması tamamlanan desenlerde arşivlemenin nasıl yapılacağını tanımlar.	B.6.1, B.6.2	3.4	T1
BG.17	Kalite gerekliliklerine uygun çalışmak için takip etmesi gereken dokümanları tanımlar.	A.3.1 A.3.3	4.1	T1
BG.18	Araç, gereç, alet ya da donanımların kalite gerekliliklerine (kalibrasyon, bakım, muhafaza vb.) uygun şartlarda kullanılmasına yönelik uygulamaları açıklar.	A.3.2	4.2	T1
BG.19	Kalite gerekliliklerini çalışma ekibine nasıl uygulatacağını açıklar	A.3.1, A.3.2	4.3	T1

12UY0074-4/A2 JAKARLI DOKUMA KUMAŞ ANALİZİ YETERLİLİK BİRİMİ

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Jakarlı Dokuma Kumaş Analizi
2	REFERANS KODU	12UY0074-4/A2
3	SEVİYE	4
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	18.07.2012
	B)REVİZYON NO	01
	C)REVİZYON TARİHİ	31.07.2019
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	
12UMS0194-4 Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı		
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
<p><u>Öğrenme Çıktısı 1: Jakarlı dokuma teknolojisini açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 1.1: Analizini yaptığı kumaş kalitesini üretebilecek düzeydeki jakarlı dokuma teknolojisini açıklar. 1.2: Jakarlı dokuma kumaşın, diğer üretim şekillerine ve desenlendirme sistemlerine göre üretilmiş kumaşlardan ayıran özelliklerini açıklar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 2: Jakarlı dokuma kumaşın ön analizini yapar.</u> Başarım Ölçütleri: 2.1: Kumaş analizi için gerekli malzemelerin ve teknik dokümanların neler olduğunu açıklar. 2.2: Kumaşın kullanım ve dokuma yüzünü tespit eder. 2.3: Kumaşın çözgü ve atkı yönünü tespit eder. 2.4: Çözgü ve atkı sıklıklarını tespit eder. 2.5: Kumaşın m² gramajını hesaplar. 2.6: Kumaşın enden ve boydan çekme oranlarını yüzde olarak hesaplar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 3: Jakarlı dokuma kumaşın iplik analizini yapar.</u> Başarım Ölçütleri: 3.1: Kumaşta kullanılan çözgü ve atkı ipliklerinin cins ve özelliklerini tespit eder. 3.2: Kumaşta kullanılan çözgü ve atkı ipliklerinin numaralarını tespit eder. 3.3: Kumaştaki çözgü ve atkı ipliklerinin raporlarını tespit eder.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 4: Jakarlı dokuma kumaşın örgü analizini yapar.</u> Başarım Ölçütleri: 4.1: Yazı veya formülle ifade edilmiş temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgüleri desen kâğıdında çizer. 4.2: Temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgülerin kumaş yapısına etkilerini açıklar. 4.3: Kumaşın örgü yapısına göre çözgü ve atkı sistemlerini tespit eder. 4.4: Desen raporu içindeki her alanın örgü raporunu hazırlar.</p>		
8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
8 a) Teorik Sınav		
(T1) Çoktan Seçmeli Sınav: A2 Yeterlilik birimine yönelik teorik sınav Ek A2-2’de yer alan “Bilgiler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara her biri eşit puan değerinde olmak üzere çoktan seçmeli, 4 seçenekli en az on yedi (17) soruluk test uygulanmalıdır. Sınavda adaylara her soru		

için, 1,5-2 dakika süre verilir ve yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirimi yapılmaz. Sınavda, soruların en az % 60'ına doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen (Ek A2-2)'deki tüm bilgi ifadelerini ölçmelidir.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

(P1): A2 birimine yönelik performansa dayalı sınav Ek A2-2'de yer alan "Beceriler ve Yetkinlikler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlikler kontrol listesinde aday tarafından başarılması zorunlu kritik adımlar belirlenir. Adayın, performans sınavından başarı sağlaması için kritik adımların tamamından başarılı performans göstermek koşuluyla sınavın genelinden asgari % 80 başarı göstermesi gerekir. Performansa dayalı sınavın süresi, belirlenen kapsamda, gerçek uygulama şartlarındaki süreye karşılık gelmelidir. Performansa dayalı sınav gerçek veya gerçeğine uygun olarak düzenlenmiş çalışma ortamında gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlik ifadelerinin (Ek A2-2) tamamı performansa dayalı sınav ile ölçülmelidir.

Ek A2-2'de yer alan beceri ve yetkinliklerin değerlendirilmesi, adayın doldurduğu desen kâğıtları ve/veya formlar üzerinden gerçekleştirilir.

Aday analizini yapmak üzere istediği kumaş türünü (giysilik, perdelik vb.) tercih etme hakkına sahiptir. Adaydan analizi istenilen numune jakarlı dokuma kumaş, adayın yeterliliğini ölçebilecek düzeyde, tek çözü-çok atkı, çok çözü-tek atkı veya çok çözü-çok atkı sistemi ile tanımlanmış ve gerekli teknik parametreleri içermelidir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Adayın söz konusu birimden başarılı sayılması için T1 ve P1 sınavından başarılı olması gerekir. Birim için öngörülen sınavların geçerlilik süresi sınavın başarıldığı tarihten itibaren 1 yıldır. Birimin elde edilebilmesi için başarılı sınav tarihleri arasındaki süre farkı bir yılı geçemez. Yeterlilik biriminin geçerlilik süresi birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Adayın kendi ve diğer kişilerin can güvenliğini tehlikeye sokacak bir davranış göstermesi halinde sınava son verilir.

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Bursa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI	İlk Onay: 18.07.2012-2012/52 01 No'lu Revizyon: 31.07.2019 – 2019/101

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK A2-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

1. Jakarlı dokuma teknolojisi

- 1.1: Jakarlı dokuma makinaları ve makine fonksiyonlarının kumaş kalitesine etkileri
- 1.2: Desenlendirme ve üretim şekillerine göre kumaş çeşitleri ve özellikleri

2. Kumaş analizi

- 2.1: Kumaş analizinde kullanılan malzemeler ve teknik dokümanlar
- 2.2: Kumaşın kullanım ve dokuma yüzünü belirleyen etmenler ve kumaşın kullanım ve dokuma yüzünün tespiti
- 2.3: Çözgü ve atkı yönü tespiti
- 2.4: Çözgü ve atkı sıklıkları tespiti
- 2.5: Kumaş gramaj hesapları
- 2.6: Kumaş enden ve boydan çekme oranlarının hesaplanması

3. İplik analizi

3.1: İplik cins ve özellikleri tespit yöntemleri

3.2: İplik numaralandırma sistemlerine göre numara hesaplama yöntemleri

3.3: Çözgü ve atkı raporu tespit etme

4. Örgü analizi

4.1: Yazı veya formülle ifade edilmiş temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgülerin desen kâğıdı üzerinde çizimi

4.2: Temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgülerin kumaş yapısına etkileri

4.3: Çözgü ve atkı sistemi tespit etme

4.4: Kumaş üzerinden temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgülerin analizi ve örgü raporu hazırlama

EK A2-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi**a) BİLGİLER**

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	Mekanik ve elektronik jakar sistemlerinin çalışma prensiplerini yeterli düzeyde açıklar.	C.1.3	1.1	T1
BG.2	Makine fonksiyonlarının (regülatör, boş atkı, alan sıklığı vb.) kumaş kalitesine etkilerini açıklar.	C.1.2, C.1.3, C.4.2, C.9.4, E.4.5	1.1	T1
BG.3	Jakarlı dokuma kumaşın, diğer üretim şekillerine ve desenlendirme sistemlerine göre üretilmiş kumaşlardan ayıran özelliklerini açıklar.	C.1.1, C.1.2, C.1.3	1.2	T1
BG.4	Kumaş analizi için gerekli malzemelerin ve teknik dokümanların (desen kağıdı, iş formları vb.) neler olduğunu açıklar.	B.1.1, B.1.2, B.3.2	2.1	T1
BG.5	Kumaşın kullanım yüzünü belirleyen etkenleri açıklar.	C.2.1, C.2.2, C.2.3	2.2	T1
BG.6	Dokuma işlemi sırasında kumaşın hani yüzünün üstte olacağını belirleyen etkenleri açıklar.	C.2.2, C.2.3, C.9.2	2.2	T1
BG.7	Kumaşın çözgü ve atkı yönünü tespit etme yöntemlerini açıklar.	C.3.1, C.3.2, C.3.3, C.3.4, C.3.5, C.3.6, C.3.7	2.3	T1
BG.8	Alan ve ağırlık verilerini kullanarak kumaşın m ² gramaj hesabını yapar.	C.5.4	2.5	T1
BG.9	Uzunluk verilerini kullanarak kumaşın enden ve boydan çekme oranlarını yüzde olarak hesaplar.	C.6.4	2.6	T1
BG.10	Jakarlı dokumalarda yaygın olarak kullanılan iplikleri, hammaddesine ve lif şekillerine göre sınıflandırır.	C.7.1, C.7.2, C.7.3	3.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.11	Jakarlı dokumalarda kullanılan çözgü ve atkı ipliklerinin cinslerini ve özelliklerini tespit etme yöntemlerini açıklar.	C.7.1, C.7.2, C.7.3	3.1	T1
BG.12	İpliklerin özelliklerine göre hangi sistemde numaralandırıldığını tanımlar.	C.8.4, C.8.5, C.8.6	3.2	T1
BG.13	Uzunluk ve ağırlık verilerini kullanarak iplik numarası hesabını yapar.	C.8.4	3.2	T1
BG.14	Yazı ve/veya formülle ifade edilmiş temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgüleri desen kâğıdındaki çizimleri ile eşleştirir.	C.9.4	4.1	T1
BG.15	Temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgülerin kesit görüntülerini tanımlar.	C.9.4	4.2	T1
BG.16	Temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgülerin özelliklerini, kumaş görünümüne ve yapısına etkilerini açıklar.	C.9.1, C.9.2, C.9.3	4.2	T1
BG.17	Kenar örgüsü seçimine etki eden faktörleri açıklar.	C.9.4	4.4	T1

b) BECERİ VE YETKİNLİKLER

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
*BY.1	Kumaş kalitesine göre makine fonksiyonu (regülatör, boş atkı, alan sıklığı vb.) kullanılıp kullanılmadığını belirler.	C.1.2, C.1.3, C.4.2, C.9.4, E.4.5	1.1	P1
BY.2	Kumaşın kullanım yüzünü tespit eder.	C.2.1, C.2.2, C.2.3	2.2	P1
BY.3	Dokuma işlemi sırasında kumaşın üstte olması gereken yüzünü tespit eder.	C.2.2, C.2.3, C.9.2	2.2	P1
*BY.4	Kumaşın çözgü ve atkı yönünü tespit eder.	C.3.1, C.3.2, C.3.3, C.3.4, C.3.5, C.3.6, C.3.7	2.3	P1
*BY.5	Birim ölçüdeki çözgü ve atkı sıklığını tespit eder.	C.4.1, C.4.2	2.4	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BY.6	Kumaşın m ² gramajını tespit eder.	C.5.1, C.5.2, C.5.3, C.5.4	2.5	P1
*BY.7	Numune kumaşın enden ve boydan çekme oranlarını yüzde olarak hesaplar.	C.6.1, C.6.2, C.6.3, C.6.4	2.6	P1
*BY.8	Kumaşta kullanılan çözgü ve atkı ipliklerinin cinslerini ve özelliklerini tespit eder.	C.7.1, C.7.2	3.1	P1
*BY.9	Kumaşta kullanılan çözgü ve atkı ipliklerinin numaralarını tespit eder.	C.8.1, C.8.2, C.8.3, C.8.4, C.8.5, C.8.6	3.2	P1
*BY.10	Kumaşın çözgü ve atkı raporlarını tespit eder.	C.10.1, C.10.2	3.3	P1
BY.11	Yazı veya formülle ifade edilen temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgüleri desen kâğıdı üzerinde oluşturur.	C.9.4	4.1	P1
BY.12	Kumaşın örgü yapısına göre çözgü ve atkı sistemlerini tespit eder.	C.9.1	4.3	P1
BY.13	Kumaştaki her örgü alanını görsel olarak tespit eder.	C.9.2, C.9.3	4.4	P1
*BY.14	Kumaşta kullanılan her bir örgünün raporunu hazırlar.	C.9.4	4.4	P1
*BY.15	Kumaş kalitesine göre kullanılması gereken kenar örgüsünü hazırlar.	C.9.4	4.4	P1

(*) Performans sınavında başarılması zorunlu kritik adımlar

12UY0074-4/A3 JAKARLI DOKUMA KUMAŞ DESEN HAZIRLAMA YETERLİLİK BİRİMİ

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Jakarlı Dokuma Kumaş Desen Hazırlama
2	REFERANS KODU	12UY0074-4/A3
3	SEVİYE	4
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	18.07.2012
	B)REVİZYON NO	01
	C)REVİZYON TARİHİ	31.07.2019
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	
12UMS0194-4 Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı		
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
<u>Öğrenme Çıktısı 1: Jakarlı dokuma kumaş desen hazırlama çalışması için hazırlık sürecini açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 1.1: Desen hazırlama çalışması için gerekli yardımcı kaynak ve teknik dokümanları açıklar. 1.2: Desen hazırlama çalışması için gerekli ekipmanların hazırlık sürecini açıklar.		
<u>Öğrenme Çıktısı 2: Mamul kumaş verileri bilinen jakarlı dokuma kumaşın üretimi için desen hazırlama çalışmasını yapar.</u> Başarım Ölçütleri: 2.1: Verilen desen resmi içerisindeki desen raporunu belirler. 2.2: Kumaşta istenen boyutları verecek şekilde bilgisayardaki desenin ölçülendirmesini yapar. 2.3: Desen resmini istenen kumaş kalitesine göre renklendirerek örgülendirmeye hazır hale getirir. 2.4: Kumaş kalitesine uygun olarak desene çözgü ve atkı ile ilgili tanımlamaları yapar. 2.5: Deseni kumaşta oluşturacak şekilde örgülendirmesini yapar. 2.6: Kumaşın dokunacağı platin görev planına uygun olarak jakar kartını hazırlar. 2.7: Jakar kartını, kumaşın dokunacağı jakarlı dokuma makinesinin formatına çevirir.		
<u>Öğrenme Çıktısı 3: Üretim numunesi oluşturma sürecinde gerekli faaliyetleri gerçekleştirir.</u> Başarım Ölçütleri: 3.1: Dokuma hazırlık işlemleri için ilgili birime verilmek üzere çözgü planını hazırlar. 3.2: Üretim numunesinin dokunabilmesi, maliyet ve gramaj hesaplarının yapılabilmesi için gerekli tüm teknik bilgileri derler. 3.3: Dokuma operatörü desteğiyle üretim numunesi oluşturma sürecini açıklar. 3.4: Üretim numunesinde ve/veya dokunması sürecinde karşılaşılabileceği olası sorunları açıklar. 3.5: Sorunların giderilmesine yönelik gerçekleştirmesi gereken faaliyetleri gerçekleştirir.		
<u>Öğrenme Çıktısı 4: Jakarlı dokuma kumaş desen hazırlama çalışmasına alternatif olacak yeni iplik planları hazırlar.</u> Başarım Ölçütleri: 4.1: Hazırladığı jakarlı dokuma kumaşa alternatif olacak yeni renk varyantı hazırlar. 4.2: Hazırladığı jakarlı dokuma kumaşa alternatif olacak yeni çözgü ve atkı planları türetir.		
8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
8 a) Teorik Sınav		
(T1) Çoktan Seçmeli Sınav: A3 Yeterlilik birimine yönelik teorik sınav Ek A3-2'de yer alan "Bilgiler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara her biri eşit puan değerinde olmak üzere çoktan seçmeli, 4 seçenekli en az yirmi bir (21) soruluk test uygulanmalıdır. Sınavda adaylara her soru		

için, 1,5-2 dakika süre verilir ve yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirimi yapılmaz. Sınavda, soruların en az % 60'ına doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen (Ek A3-2)'deki tüm bilgi ifadelerini ölçmelidir.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

(P1): A3 birimine yönelik performansa dayalı sınav Ek A3-2'de yer alan "Beceriler ve Yetkinlikler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlikler kontrol listesinde aday tarafından başarılması zorunlu kritik adımlar belirlenir. Adayın, performans sınavından başarı sağlaması için kritik adımların tamamından başarılı performans göstermek koşuluyla sınavın genelinden asgari % 80 başarı göstermesi gerekir. Performansa dayalı sınavın süresi, belirlenen kapsamda, gerçek uygulama şartlarındaki süreye karşılık gelmelidir. Performansa dayalı sınav gerçek veya gerçeğine uygun olarak düzenlenmiş çalışma ortamında gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlik ifadelerinin (Ek A3-2) tamamı performansa dayalı sınav ile ölçülmelidir.

Performans sınavında adaydan, mamul haldeki verileri bilinen jakarlı dokuma kumaşın yeni bir desenle üretimi için desen hazırlama çalışmasını yapması istenir. Bu amaçla adaylara; Ek A3-2'de yer alan tüm beceri ve yetkinlik ifadelerini ölçecek şekilde tasarlanmış senaryo(lar)/veri set(ler)i verilir.

Verilen senaryo(lar)/veri set(ler)i

- Jakarlı Dokuma Kumaş Analizi Yeterlilik Birimi Ek A2-2'de yer alan beceri ve yetkinlik uygulamalarının çıktılarında oluşan mamul kumaş verilerini
- A3 biriminin performans sınavı için gerekli kaynakları (jakar makinasının formatı, platin dizim planı, birim rapor ve tekrar ediş düzenini içerip tam raporu eksik olan resim formatındaki yeni desen dosyası vb.) ve adayın farklı sonuçlara gitmesini önleyecek ilgili kısıtları (istenen rapor eni değeri vb.)
- Adayın tespit etme, ayırt etme, uygun olanı seçme, hataları giderme, bildirimde bulunma gibi beceri ve yetkinlik ifadelerini ölçebilecek şekilde tasarlanmış materyalleri (numune kumaş(lar), desen dosyaları, teknik formlar vb.) içermelidir.

Ek A3-2'de yer alan beceri ve yetkinliklerin değerlendirilmesi, adayın hazırladığı desen dosyaları, jakar kartı ve doldurduğu formlar üzerinden gerçekleştirilir.

Aday, uygulamasını yapmak üzere istediği kumaş türünü (giysilik, perdelik vb.) ve sınava gireceği jakarlı dokuma tasarım yazılımını tercih etme hakkına sahiptir. Adaydan uygulaması istenilen jakarlı dokuma kumaş, adayın yeterliliğini ölçebilecek düzeyde, tek çözü-çok atkı, çok çözü-tek atkı veya çok çözü-çok atkı sistemi ile tanımlanmış ve gerekli teknik parametreleri içermelidir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Adayın söz konusu birimden başarılı sayılması için T1 ve P1 sınavından başarılı olması gerekir. Birim için öngörülen sınavların geçerlilik süresi sınavın başarıldığı tarihten itibaren 1 yıldır. Birimin elde edilebilmesi için başarılı olan sınav tarihleri arasındaki süre farkı bir yılı geçemez. Yeterlilik biriminin geçerlilik süresi birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Adayın kendi ve diğer kişilerin can güvenliğini tehlikeye sokacak bir davranış göstermesi halinde sınava son verilir.

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Bursa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI	İlk Onay: 18.07.2012-2012/52 01 No'lu Revizyon: 31.07.2019 – 2019/101

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK A3-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

1. Bilgisayarda çalışma hazırlığı

- 1.1: Desen hazırlama sürecinde kullanılan yardımcı kaynak ve teknik dokümanlar
- 1.2: Desen hazırlama sürecinde kullanılan ekipmanlar ve bunların hazırlık işlemleri

2: Dokuma tasarım yazılımı kullanarak desen hazırlama

- 2.1: Desen rapor çeşitleri
- 2.2: Desen rapor hesapları
- 2.3: Desen çizimi
- 2.4: Çözü ve atkı komutları tanımlama
- 2.5: Deseni örgüleme
- 2.6: Jakar kartı hazırlama
- 2.7: Jakar kartı dönüştürme

3: Üretim numunesi oluşturma süreci

- 3.1: Çözgü planı hazırlama
- 3.2: Desene ait teknik rapor hazırlama
- 3.3: Üretim süreci
- 3.4: Üründe kontrol edilmesi gereken kriterler ve kontrol yöntemleri
- 3.5: Kumaş hataları tespiti ve kumaş hatalarını giderme yöntemleri

4: Alternatif iplik planı hazırlama

- 4.1: İplik renk varyantı hazırlama
- 4.2: Alternatif çözgü ve atkı planları türetme

EK A3-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	Desen hazırlama süreci için gerekli yardımcı kaynakların (kumaş, dergi, arşiv, desenler vb.) neler olduğunu açıklar.	B.3.1	1.1	T1
BG.2	Desen hazırlama süreci için gerekli teknik dokümanların (desen kağıdı, iş formları vb.) neler olduğunu açıklar.	B.3.2	1.1	T1
BG.3	Çalışma öncesi bilgisayar ve diğer ekipmanları hazırlama sürecini açıklar.	B.2.1 B.2.2, B.2.3	1.2	T1
BG.4	Kumaş veya kâğıt üzerindeki deseni bilgisayara aktarma yöntemlerini tanımlar.	E.1.1	2.1	T1
BG.5	Üzerinde rapor aksları doğru çizilmiş olan desenleri seçer.	E.1.3	2.1	T1
BG.6	Desen birim raporunun tekrar ediş düzenine göre desen rapor çeşitlerini tanımlar.	E.1.4	2.1	T1
BG.7	Sıra dizimden farklı jakar dizim (tahar) planı çeşitlerinin desen raporuna etkilerini açıklar.	E.2.6	2.1	T1
BG.8	Kumaşın enden boydan çekmesinin desen ölçülerine etkisini açıklar.	C.6.4, E.2.2, E.2.9	2.2	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.9	Jakar kapasitesi, çözgü sıklığı ve desen rapor eni arasındaki bağıntıyı açıklar.	E.2.2	2.2	T1
BG.10	Sıra dizimden farklı jakar dizim (tahar) planı çeşitlerinin desen ölçülerine etkilerini açıklar.	E.2.6	2.2	T1
BG.11	Kumaş kalitesine uygun alternatif örgü seçer.	E.5.1	2.5	T1
BG.12	Doğru ve eksiksiz olması bakımından jakar kart görüntüsünde kontrol edilmesi gereken içeriği açıklar.	E.6.4	2.6	T1
BG.13	Jakar kartını dokuma makinesine aktarma yöntemlerini tarif eder.	E.7.2	2.7	T1
BG.14	Jakar kartını, çözgü planını, teknik formları, alternatif iplik planlarına göre revize ettiği teknik formları ve kumaş numunesini teslim etmesi gereken birimleri tanımlar.	E.6.1, F.1.4, F.1.5, F.2.7	3.2	T1
BG.15	Dokuma operatörü desteğiyle gerçekleştirdiği üretim numunesi oluşturma sürecini açıklar.	F.2.1	3.3	T1
BG.16	Üretim numunesinin dokuma ve dokuma sonrası aşamalarını açıklar.	F.2.2	3.3	T1
BG.17	Olası sorunları (tefe vurma, lamel kapama, çözgü patlatma, kenarlarda marullanma, atkı-çözgü kopuşu, desenden veya platinden kaynaklı iz vb.) tespit edebilmek için, dokuma makinesi üzerindeki ve/veya dokumadan çıkan parça kumaşta neleri kontrol etmesi gerektiğini açıklar.	F.2.1, F.2.3	3.4	T1
BG.18	Üretim numunesindeki hataların; desenden veya diğer etkenlerden kaynaklandığını ayırt eder.	F.2.3, F.2.4	3.4	T1
BG.19	Üretim numunesinde desenden kaynaklanmayan sorunları iletmeye gereken ilgili kişi veya birimleri tanımlar.	F.2.6	3.5	T1
BG.20	Renk bilgisine ilişkin temel düzeydeki kavramları (ana renkler, sıcak-soğuk renkler, renk çemberi, nötr-pastel renkler vb.) açıklar.	F.2.8	4.1	T1
BG.21	İplik özelliklerinin örgülere ve kumaş görünümüne etkisini açıklar.	E.4.2 E.4.4	4.2	T1

b) BECERİ VE YETKİNLİKLER

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
*BY.1	Herhangi bir resim formatındaki desen dosyasını renk indirgeyerek dokuma tasarım yazılımında kullanılabilir bir formata dönüştürür.	E.1.2	2.1	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BY.2	Desen resminde tekrar eden kısımları keserek desenin birim raporunu belirler.	E.1.3	2.1	P1
*BY.3	Belirlediği desen birim raporunu tekrarlatmak için uygun rapor çeşidini seçerek örgülendirme öncesinde desen raporunu bütünler.	E.1.4, E.3.3	2.1	P1
BY.4	Analiz sonucu elde edilen mamul kumaşın çözgü sıklığı ve enden çekme değerine göre dokuma makinesinin çözgü sıklığını belirler.	C.4.1, C.6.4, E.2.4, F.1.1, F.1.2	2.2	P1
BY.5	İşletmedeki jakar kapasitesi ve çözgü sıklığına göre mamul kumaştaki desen rapor eni ölçüsünün dokuma makinesi üzerindeki değerini hesaplar.	E.2.2	2.2	P1
BY.6	Analiz sonucu elde edilen mamul kumaşın atkı sıklığı ve boydan çekme değerine göre dokuma makinesinde çalışması gereken atkı sıklığını belirler.	C.4.2, C.6.4, E.2.7, F.1.1, F.1.2	2.2	P1
*BY.7	Kullanacağı çözgü-atkı sistemleri ve sıklıklarına göre hesapladığı kâğıt oranını (ekran oranını) bilgisayarda tanımlar.	E.2.3	2.2	P1
*BY.8	Kumaşta istenen rapor eni değerini verecek şekilde, çözgü sıklığı ve sistemi ile desen rapor çeşidine göre desen eninin piksel-platin sayısını jakar kapasitesine uyarlayarak bilgisayarda tanımlar.	E.2.4, E.2.5	2.2	P1
*BY.9	Verilen desen resmindeki görsel oran değişmeyecek şekilde, atkı sıklığı ve sistemi ile desen rapor çeşidine göre desen yüksekliğinin piksel sayısını, atkı raporu ve örgü raporları yüksekliklerine uygun hale getirerek bilgisayarda tanımlar.	E.2.7	2.2	P1
BY.10	Bilgisayardaki desenin çalışma değerleri ve kumaşın enden boydan çekme değerlerine göre mamul kumaşta çıkacak desen boyutlarının birim ölçü değerlerini hesaplar.	E.2.9, C.6.4, F.1.2	2.2	P1
*BY.11	Kumaşta kullanacağı örgü sayısına göre renklendirme ve ince rötuşlama yapar.	E.1.5, E.3.1	2.3	P1
*BY.12	Bilgisayarda estetik ve teknik gerekliliklere göre (kesme motifler için kontur çizme, brokar için tire baskısı, makine fonksiyonları için yardımcı renk kullanma vb.) renk ilavelerini eksiksiz olarak yapar.	E.3.2	2.3	P1
*BY.13	Dokuma tasarım yazılımında örgüyü tanımlama şekline göre(yazılımlar arasındaki farklılıklar veya kullanıcı alışkanlıkları sebebiyle birleşik örgüler katlarına ayrılarak veya bütün olarak tanımlanabilir) belirlediği çözgü atkı sistemlerini bilgisayarda tanımlar.	E.2.1, E.4.1	2.4	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
*BY.14	Atkı ipliklerinin dokuma makinasına takılış sırasını belirleyerek atkı planını bilgisayarda tanımlar.	E.4.3	2.4	P1
*BY.15	Analizi yapılan kumaş kalitesine göre, kullanılması gereken makine fonksiyonları varsa bilgisayarda tanımlar.	E.4.5	2.4	P1
BY.16	İlgili birimlere verilmek üzere desende kullanılan atkı ipliklerinin dokuma makinasına takılış sıralarını ve tel sayılarını hazırlar.	E.4.3, F.1.1, F.1.2	2.4	P1
BY.17	Hazırladığı desen raporundaki çözgü tel sayısını hesaplar.	E.2.8, F.1.1, F.1.2	2.4	P1
BY.18	Örgülendirmede kullanmak üzere kumaş kalitesine uygun ilave alternatif örgüler oluşturur.	E.5.1	2.5	P1
*BY.19	Deseni kumaşta oluşturacak şekilde, desendeki renklere örgüleri atar.	E.5.2	2.5	P1
BY.20	Kenara kumaş kalitesine uygun hazırladığı örgüyü atar.	E.5.3	2.5	P1
BY.21	Verilen jakar platin görev planını bilgisayarda tanımlar.	E.6.2	2.6	P1
*BY.22	Jakar kartını, kumaşın dokunacağı platin görev planına uygun oluşturur.	E.6.3	2.6	P1
*BY.23	Jakar kartını, kumaşın dokunacağı jakarlı dokuma makinesinin formatına çevirir.	E.7.1	2.7	P1
BY.24	İşletmeye verilmek üzere ipliğin cinsi, numarası ve rengine göre sırasını gösteren çözgü planını hazırlar.	E.6.1	3.1	P1
BY.25	Belirtilen kodlandırma sistemine göre desene uygun kodu vererek doğru kayıt türü ile bilgisayarda kaydeder.	E.1.6	3.2	P1
BY.26	Üretim numunesinin dokunabilmesi, maliyet ve gramaj hesaplarının yapılabilmesi için gerekli tüm teknik bilgileri ilgili formlarda eksiksiz olarak doldurur.	F.1.1, F.1.2, F.1.3	3.2	P1
*BY.27	Üretim numunesinde desenden kaynaklanan hataları, jakar kartı üzerinde düzelterek giderir.	F.2.5	3.5	P1
BY.28	Hazırladığı jakarlı kumaşa alternatif olacak iplik/renk varyantı hazırlar.	F.2.8	4.1	P1
BY.29	Hazırladığı jakarlı kumaşa alternatif olacak çözgü ve atkı planları türeterek yeni jakar kartı hazırlar.	E.4.2, E.4.4	4.2	P1
BY.30	Hazırladığı yeni çözgü ve atkı planlarına göre ilgili formu revize eder.	F.2.7	4.2	P1

(* Performans sınavında başarılması zorunlu kritik adımlar

YETERLİLİK EKLERİ

EK 1: Yeterlilik Birimleri

12UY0072-4/A1 İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre Koruma, İş Organizasyonu ve Kalite
12UY0074-4/A2 Jakarlı Dokuma Kumaş Analizi
12UY0074-4/A3 Jakarlı Dokuma Kumaş Desen Hazırlama

EK 2: Terimler, Simgeler ve Kısaltmalar

ACİL DURUM: İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,

ACİL DURUM PLANI: İş yerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak iş ve işlemler dahil bilgilerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı planını,

AĞIZLIK AÇMA: Atkı ipliğinin atılabilmesi için örgü raporuna göre, önceden taharlanmış çözgü ipliklerinin bir kısmının alt bir kısmının üst pozisyona getirilerek aralarında boşluk oluşturulması işlemini,

ANALİZ: Tekstil materyallerinin veya kumaşların özelliklerinin tespit edilmesini,

ATKI (ATKI İPLİĞİ): Bir dokuma kumaşta enine yönde yer alan iplikleri,

ATKI PLANI: Kumaşta tekrarlayan atkı iplik sırası ve sayısını,

ATKI RAPORU: Kumaşta tekrarlayan atkı iplik sırasının en küçük birimi,

ATKI SIKLIĞI: Kumaş içerisinde birim ölçüdeki atkı ipliği sayısını,

ATKI SİSTEMİ: Kumaş içerisinde üst üste konumlanmış atkı sayısı ve oranını,

BİRLEŞTİRİLMİŞ ÖRGÜ: İki veya daha fazla örgünün çözgü ve/veya atkı yönünde birleştirilmesiyle oluşturulmuş yeni örgüyü,

BOYDAN ÇEKME: Mamul kumaştaki çözgü ipliği ile makinedeki çözgü ipliği arasındaki boyut farkı oranını,

ÇÖZGÜ (ÇÖZGÜ İPLİĞİ): Bir dokuma kumaşta boyuna yönde yer alan iplikleri,

ÇÖZGÜ PLANI: Kumaşta tekrarlayan çözgü iplik sırası ve sayısını,

ÇÖZGÜ RAPORU: Kumaşta tekrarlayan çözgü iplik sırasının en küçük birimi,

ÇÖZGÜ SIKLIĞI: Kumaş içerisinde birim ölçüdeki çözgü ipliği sayısını,

ÇÖZGÜ SİSTEMİ: Kumaş içerisinde üst üste konumlanmış çözgü sayısı ve oranını,

DESEN: Tekstil yüzeylerinde dokuma veya baskı yöntemiyle oluşturulmuş estetik öğeyi,

DESEN AKSI: Desen raporunun en ve boy sınırlarını belirleyen yatay ve dikey çizgilerin kesişim noktaları,

DESEN KÂĞIDI: Dokumacılıkta kullanılan farklı ölçülerde hazırlanmış kareli kâğıdı,

DESEN BİRİM RAPORU: Desenin kumaş üzerinde tekrarlayan en küçük birimi,

DESEN RAPOR ÇEŞİDİ: Desen birim raporunun yatay veya dikey ekseninde tekrar ediş düzenini (Düz, soter, ayna vb.),

DESEN RAPORU: Rapor çeşidine göre tekrarlatılan desen birim raporunun, tamamlanmış şeklini veren alanı,

DOKUMA: Çözgü ve atkı ipliklerinin birbirleriyle dik açı oluşturacak şekilde belirli kurallara göre bağlantı yaparak yüzey oluşturma tekniğini,

DOKUMA TASARIM YAZILIMI: Dokuma kumaş yapısının tasarlanması ve dokuma makinesinde üretimi için gereken komutların hazırlanması sürecinin bilgisayar ortamında yapılmasına imkân veren yazılımı,

ENDEN ÇEKME: Mamul kumaştaki atkı ipliği ile makinede ağızlık içindeki atkı ipliği arasındaki boyut farkı oranını,

GRAFİK TABLET: Bilgisayarda dokuma tasarım yazılımı ile çalışırken kullanılan elektronik kalem ve tablet içeren ara birimi,

GRAMAJ: Kumaşın birim alandaki gram cinsinden değerini, (g/m² ve g/m.tül gibi)

GÜCÜ: Çözümlü ipliklerinin tek tek içinden geçirildiği, çerçeve veya malyon iplikleriyle bağlantı yapılan delikli çelik telleri,

HAM KUMAŞ: Kumaşın dokuma makinesinden çıkmış halini,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İPLİK NUMARASI: İpliğin uzunluğu ve ağırlığı arasındaki oran ile ortaya çıkan, ipliğin kalınlığını/inceliğini gösteren sayıyı,

İSG: İş sağlığı ve güvenliğini,

JAKAR: Çözümlü ipliklerine platin sayısı kadar hareket vererek desenlendirmeyi sağlayan ağızlık açma sistemini,

JAKAR DİZİM PLANI: Malyon ipliklerinin, platinlere bağlanış ve dizim tahtasındaki sıralanış planını,

JAKAR KAPASİTESİ: Jakarda desenlendirme için kullanılan platin sayısını,

JAKAR KARTI: Kenar ve desenin örgülü halinin ve makine fonksiyon komutlarının dolu-boş noktalarla ifade edilmiş halini,

JAKAR PLATİN GÖREV PLANI: Jakardaki platinlerin görev dağılımını ve desen-komut numaralandırılmasını gösteren planını,

KÂĞIT ORANI: Ekrandaki desen görüntüsünü çözgü ve atkı sıklığıyla birebir hale getirebilmek için uygulanan değeri,

KARTON DELME MAKİNESİ: Jakar veya armür deseninin dokuma makinesine aktarıldığı kartonun delindiği makineyi,

KENAR ÖRGÜSÜ: Kumaşın kenarında kullanılan örgüyü,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM (KKD): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

KUMAŞ TÜRÜ: Gömleklik, tül/perde, döşemelik, havlu, vb. farklı kullanım alanları için farklı materyal ve çözgü-atkı sistemleriyle üretilmiş kumaş çeşitlendirmelerini,

MALYON İPİ: Platinlere bağlı olarak gücü tellerine hareket veren kablo benzeri iplikleri,

MAMUL KUMAŞ: Ham kumaşın dokuma sonrası işlemlerden geçmiş halini,

NUMUNE KUMAŞ: Üretime hazırlanacak desen için referans olarak kullanılan kumaş parçasını,

ÖRGÜ: Çözgü ve atkı ipliklerinin dik açı oluşturacak şekilde belirli kurallara göre birbirleriyle yaptıkları bağlantıları,

ÖRGÜ RAPORU: Çözgü ve atkı ipliklerinin dik açı oluşturacak şekilde belirli kurallara göre birbirleriyle yaptıkları bağlantılarının tekrar eden en küçük birimi,

ÖRGÜLENDİRME: Deseni kumaşa oluşturacak şekilde çizimdeki her bir renk alanına farklı örgü yerleştirmeyi,

ÖZEL BÜYÜTEÇ (LUP): Kumaş analizinde iplik sıklıklarının, örgü ve renk raporlarının belirlenmesinde yardımcı olan büyüteci,

PİKSEL: Desenin ekran görüntüsünü oluşturan her bir noktayı,

PLATİN: Malyon ipliklerine hareket ve makine fonksiyon komutlarını veren jakar makinesi elemanını,

RAMAK KALA OLAY: İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

TEMEL ÖRGÜ: Bezayağı, dimi ve saten örgüleri,

TÜRETİLMİŞ ÖRGÜ: Temel örgülerden çeşitli yöntemlerle türetilmiş örgüleri,

VARYANT: Kumaşın desenini ve örgüsünü değiştirmeden renkler ve efektler üzerinde oynama yaparak çeşitlemeyi,

İfade eder.

EK 3: Meslekte Yatay ve Dikey İlerleme Yolları

Yatay ilerleme

Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Yeterliliğinden belge almaya hak kazanmış kişinin sahip olduğu Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Yeterliliğinin “(A1) İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre Koruma, İş Organizasyonu ve Kalite” yeterlilik biriminin geçerliliğini koruyor olması koşuluyla;

- Armürlü Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Yeterliliğinin “(A1) İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre Koruma, İş Organizasyonu ve Kalite” Yeterlilik Biriminden muaf olup, “(A2)Armürlü Dokuma Kumaş Analizi” ve “(A3) Armürlü Dokuma Kumaş Desen Hazırlama” Yeterlilik Birimlerinin sınavlarında başarı sağlayarak Armürlü Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) yeterlilik belgesi almaya hak kazanır.

EK 4: Değerlendirici Ölçütleri

Sınav ve belgelendirme kuruluşunda görev alacak değerlendiricinin aşağıdaki maddelerinden herhangi birini sağlaması gereklidir.

- i. En az 4 yıl jakarlı dokuma kumaş desinatörü olarak çalışmış ve tekstil lisans programlarından mezun olmak ve en az bir jakarlı dokuma tasarım yazılımı kullanmak,
- ii. En az 6 yıl jakarlı dokuma kumaş desinatörü olarak çalışmış ve tekstil ön lisans programlarından mezun olmak ve en az bir jakarlı tasarım yazılımı kullanmak,
- iii. En az 4 yıl jakarlı dokuma kumaş deseni ile ilgili eğitici/öğretici olarak çalışmış ve tekstil lisans programlarından mezun olmak ve en az bir jakarlı dokuma tasarım yazılımı kullanmak,
- iv. Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 5) MYK Mesleki Yeterlilik Belgesine sahip, en az 7 yıl bu alanda çalışmış olmak ve en az bir jakarlı dokuma tasarım yazılımı kullanmak.

Yukarıdaki özelliklerden en az birine sahip olan ve ölçme ve değerlendirme sürecinde görev alacak değerlendiricilere; sınav ve belgelendirme kuruluşları tarafından mesleki yeterlilik sistemi, kişinin görev alacağı ulusal yeterlilik(ler), ilgili uluslararası/ulusal meslek standart(lar)ı, ölçme-değerlendirme ve ölçme-değerlendirmede kalite güvencesi ve İSG konularında eğitim sağlanmalıdır.